N°. 140. **DE GRONDWET.** 185[illegible]

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . ƒ 1.00.
Voor iederen regel meer . . . . » 0.15.
Bovendien 35 cts. zegelgeld.

ZATURDAG 5 NOVEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet,
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . » 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen,
per jaar, met vooruitbetaling bij het aangaan van het
abonnement ƒ 60. Ned. Cour.

Wanneer men de geschiedenis wilde schrijven van de lotgevallen en [illegible] des Ministers van Oorlog, — van het wetsontwerp houdende bepalingen betrekkelijk het bouwen, planten en het maken van andere werken binnen zekeren afstand van vestingwerken van den Staat, — het boekdeel zou nog al lijvig worden.

Het van zitting tot zitting en van Kamer tot Kamer dolende wets-ontwerp schijnt thans, na nog al gemetamorphoseerd te zijn, weldra in wettelijken vorm tot zijn maker te zullen terugkeeren. De Min. van Oorlog heeft immers in het Verslag der tegenwoordige Kamers geantwoord en daarbij een waarlijk probaat kunstmiddeltje in de hand gegeven, om nu toch eens een einde aan de zaak te maken.

Het onderwerp, waarvan de regeling hier wordt voorgesteld, is van het uiterste gewigt. Het geldt het heilige eigendomsregt; de vraag, in hoever het regt van den eigendom beperkt mag worden en of voor die beperking, eens ook voor de geheele onteigening schadevergoeding behoort te worden verleend.

Omtrent dit gewigtig punt heerschen drie verschillende gevoelens. Het eerste verlangt, dat, dewijl wel degelijk eene onteigening zal plaats grijpen, ook bij de wet moet worden vermeld, dat er altijd schadevergoeding zal worden gegeven. Het tweede gevoelen is de tegenovergestelde meening, dat hier geen sprake kan zijn van onteigening, en dat zelfs de mogelijkheid, om ten gevolge van eene naderlijke uitspraak schadevergoeding te erlangen, behoort te vervallen. Het derde gevoelen vereenigt zich met de voordragt der regering, die ten laatste een middenweg tusschen de beide beginselen heeft ingeslagen, ten gevolge waarvan, zonder dat de hoofdvraag tot eene eindbeslissing behoeft te worden gebragt, de gelegenheid wordt opengelaten om daar, waar inderdaad [illegible] geleden, daarvoor vergoeding te [illegible]

[illegible] Oorlog huldigt, nu [illegible] VAN [illegible] beginsel van transactie, even kordaat [illegible] beginselen van den Heer THORBECKE [illegible] toen deze zijn ambtgenoot was.

Wij waren de eersten, die onze bewondering [illegible] nen gaven over zoodanigen geest van inschikkelijkheid, maar hoe verdienstelijk deze eigenschap ook zijn moge voor een Minister, die altijd Minister blijven wil: wij zouden het betreuren, indien het voorbeeld besmettelijk werd, en tot onze Vertegenwoordiging oversloeg.

De Minister van Oorlog doet evenwel, in de Memorie van Beantwoording zijn best, om de Tweede Kamer in zijn bootje te doen stappen». Eigenlijk gezegd, schijnt dit het eenige doel der Memorie te zijn; want verdedigd of wederlegd wordt er overigens *niets*. De Minister verklaart, dat indien *hij* de keuze had, hij [illegible] *behoort te zijn*». Maar ontwarende, dat dit stelsel, ofschoon het in zijn oog het »meest zuivere« is, niet zou worden aangenomen, en ook in geen geval *altijd* schadevergoeding willende zien toegekend, is de Minister op het gelukkige idée gekomen, om tusschen beide beginselen door te zeilen, en de wet zoodanig in te rigten, dat thans de gelegenheid tot schadevergoeding wordt opengesteld. Op die wijze gewis kan men langen tijd Minister blijven; men houdt geen beginsel vast; elke partij kan in de wet lezen, wat zij er het liefste in vindt; en de Minister, alles overlatende aan de latere uitspraak van regters of aan nadere wetten, ziet zich door elke partij in de hoogte gehouden.

De heer FORSTNER VAN DAMBENOY uit nu »den vurigsten wensch«, »dat de Kamer het voorbeeld van de Regering moge volgen, en, dan...... het volgt van zelf..... ware de zaak uit!«

Wij zijn benieuwd naar de houding, welke de Kamer op dezen ministriëlen wenk zal aannemen. Te meer, omdat de »ernstige wensch« nog sterker wordt aangedrongen door eene bedreiging, die, zoo dikwerf het eene wet van den heer FORSTNER betreft, uit den mond des Ministers van Oorlog schijnt te moeten worden [illegible] »moet de Regering wijzen op de *onberekenbaar schadelijke*, ja *onherstelbare* gevolgen van eene verwerping van het wetsontwerp.« Vooralsnog zijn die gevolgen ons onbekend; want als zoodanig kan niet worden aangemerkt het plotseling toenemen van het aantal gebouwen hier en daar, »zoodat tijdige wegruiming in geval van nood onmogelijk en misdien aan verdediging niet meer te denken zal zijn.«

De vijand staat niet voor de deur. Wij gelooven ook niet, dat er eene oorlogsverklaring gereed ligt. Waar is het zoo dringend gevaar, dat de Kabinet met gelijke gemakkelijkheid als de Minister van Oorlog, zou moeten heenspringen over *beginselen*? Indien inderdaad het gevaar zoo dringend ware, het zou welligt vaderlandslievender van den heer FORSTNER zijn, om aan een ander de regeling over te laten van eene zaak, welker beëindiging hem niet schijnt te kunnen gelukken, dan om — ter vasthouding der portefeuille — de Vertegenwoordiging tot opoffering van beginselen aan te raden, hetgeen den Minister niet voegt en het vertrouwen op de Vertegenwoordiging kan doen verzwakken.

De *Amsterdamsche Courant* van heden, genoodzaakt wegens gebrek aan ruimte, zeker Verslag bij gedeelten te geven, ofschoon zij het stuk in zijn geheel had medegedeeld, roept uit:

»De drukkende zegelwet, die *in zoo menig opzigt* onze journalistiek belemmert en hare ontwikkeling onmogelijk maakt, belette ons, dit plan ten uitvoer te leggen.«

Nu ook de *Amsterdamsche Courant* het drukkende der zegelwet gevoelt, hopen wij, dat zij ook hare stem zal voegen bij de overige organen van de periodieke drukpers, opdat de tegenwoordige Regering tot stand brenge wat reeds door de vorige was volbragt en door de Kamers goedgekeurd, doch niet in uitvoering kwam wegens eene bepaling, welke, vreemd aan de [illegible] op de dagbladen, de verwerping van den geheel [illegible] ten gevolge had.

[illegible] nalistiek in zoo [illegible] krachtige ondersteuning [illegible] den Minister van Justitie, die gewoon was de drukpers als »de Koningin der Aarde« te huldigen.

De Grondwet sprak van de aandoenlijke en hartroerende coalitie tusschen *de Nederlander* en *de Morgenster*, die *thans verbroken is*.

De Morgenster zegt in No. 71: [illegible] den, wij zouden vragen, wanneer [illegible] die aandoenlijke en hartroerende coalitie eenig blijk gaf.«

Ons antwoord kan kort en eenvoudig zijn:

»Toen de Hr. *Groen* stemmen behoefde, die hij nu, volgens uwe eigene verklaring in datzelfde No., niet meer behoeft.«

Wij staan verbaasd over de uitnemende en uitgebreide strekking van de Wet, regelende het toezigt op de kerkgenootschappen.

De Morgenster van 2 Nov. zegt: »Welk eene uitnemende gelegenheid is nu niet, bij de uitvaardiging der wet voor het toezigt op de kerkgenootschappen gegeven, om de gemeente te genezen van elk dwaalbegrip, ook aangaande den persoon, het werk en de betrekking van den predikant tot haar, in plaats van daaraan toe te geven onder het voorgeven van ergernis te vermijden. Schoon en krachtig heeft zich het protestantisme geopenbaard, en ook deze wet mag daarvan een uitvloeisel genoemd worden.«

Het betrof het afleggen van den driekanten hoed, de gekleede rok, en de korte broek als dagelijksche kleederdragt.

De Redactie van *de Morgenster* is van het nut daarvan, innig overtuigd, ook nadat eene milde verklaring aan den driekanten hoed genade bewees, en daarmede aan de bekrompenheid, eene concessie deed.

»Juist zoo willen het de Protestanten; zij zagen met bekommering den overmoed der Roomsche geestelijkheid, die in allerlei gewaden zich op straat vermenigvuldigde en hier en daar hare processien beproefde. Maar als zij dat willen, dan willen zij ook dat niemand van hunne predikanten in eenig onderscheidend gewaad zich op straat vertoone, maar dat deze voorgaan met gehoorzaamheid aan de Wet. *Zoo is dan de tijd gekomen, dat de afschaffing van het costuum zonder tegenspraak kan geschieden, het protestantisme ook ten deze meer gezuiverd worde en* DEN GEEST DES HEEREN OPENBARE.«

Een stichtelijk woord, *over het costuum*, dat onmiddellijk wordt voorafgegaan door *een gebed op den Hervormingsdag* en *een Hervormingslied*, en gevonden wordt in een *Weekblad ter bevordering van het levend Christendom*, onder de spreuk: »*Christus zal over U lichten*«.

De Herkaauwer zegt in n°. 71:

»De anti-revolutionnairen zijn tegen volks-souvereiniteit, alleen de [illegible] uitgezonderd, waardoor zij regeren kunnen.«

»Maar wat moet nu het oordeel zijn over dezulken die zich anti-revolutionairen noemen, die eene volksregering ontkennen, die het goddelijk regt des konings aannemen, wanneer men ziet, hoe ze appèl doen op het volk, als dat in hun voordeel is; wanneer men ziet, dat ze de onderwerping aan den Koning der koningen vergeten, die de dingen maakt naar Zijn geest, en zonder wiens wil geen muschje op de aarde vallen zal, om hem zelfs de wet te stellen?«

»Wat men zeggen moet?«

»Dat ze met regt den naam van [illegible] voor zich verlangd hebben, die het [illegible] der koningen aannemende, [illegible] tragten.«

De Nederlander [illegible] *de Nederlander* uitvaren, [illegible] regtmatigheid onzer klagten en onzer [illegible] minder overtuigd was.«

De Morgenster antwoordt:

»Ei! Daarom zeker hebt gij sinds jaren, daarom nu weder sedert enkele weken, *nu gij geen stemmen behoeft*, zoo fel uitgevaren tegen de levend-geloovige rigting in de Nederlandsche Hervormde kerk?«

De *Utrechtsche provinciale en Stads-Courant*, wier kolommen steeds geopend zijn voor artikelen van hoogleeraar VREEDE, zegt omtrent het [illegible] ten gevolge van dat beroep van [illegible]

Nauwelijks aan de Aprilbeweging onttogen, en ons ontdaan van de vrees voor ultramontaansche overheersching, of er staat eene andere zorg voor de deur. 't Is algemeen voorzegd, en der overgroote meerderheid van Staatsburgers, die vrijzinnig Protestantsch gezind is, en, met waar Christenliefde in 't hart, volgens die beginselen het staatsbestuur wenscht te zien geleid, is het herhaaldelijk toegeroepen, wacht u voor een tweede kwaad. Dit tweede kwaad is eene andere ultrapartij, die, ofschoon in luttele getale, te Amsterdam en elders met verwaandheid den schepter over de meerderheid van kerk en natie wenscht te zwaaijen, en die in allen dingen haren geest van uitsluiting ten volle bot viert. Hulp van de zijde der ultramontaansche partij wordt er niet gezocht. Zoo leest men heden in de N. Noordbr.

»Nauwelijks is de schijnbare overwinning behaald, [illegible] het nationaal protest tegen de Paapsche stoutheid [illegible] kerkenwet nedergelegd, of men wendt de oogen af [illegible] gemeenen vijand: Rome, om op nieuw de toorts [illegible] tweedragt te zaaijen. De orthodox-reactionnaire [illegible] partij zwaait op nieuw hare banbliksems [illegible] Rome, de ultramontanen, de Jezuiten [illegible] eenigen tijd hare zieke hersenen heeft [illegible] de-protestanten, die anders dan zij [illegible] in haren pseudo-Paus: Groen van Prinsterer [illegible]

van der Brugghen, Mackay, van Lynden enz. en haren pseudo-kathechismus: *de Nederlanden*.

„Over al die andersdenkenden wordt op nieuw en herhaaldelijk het doemvonnis uitgesproken en, het is dezer dagen gezegd en erkend: dat doemvonnis is een noodzakelijk gevolg van beginselen.”

Het schijnt, dat ook de *Utrechtsche Courant* en voorzeker dus ook professor VREEDE niet zoo gaaf weg als „nationaal” erkent, wat als zoodanig door de anti-revolutionnaire partij wordt uitgekreten.

Het Weekblad voor de Burgerlijke administratie bewijst in No. 226 *eene inconsequentie van den tegenwoordigen Minister van Binnenlandsche zaken* en treedt daartoe in eene vergelijking van het koninklijk besluit van 13 September 1853 No. 33, waarbij Mr. J. A. PHILIPSE, *lid* dier kamer, wordt benoemd tot Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, afschoon hij behoorde tot de leden der Eerste Kamer, welke den derden Maandag van September aftraden en overeenkomstig art. 88 der kieswet vóór dien dag herkozen waren, — en het Kon. besluit van den 27 Sept. 1853, waarbij een besluit van den raad der gemeente Delden is vernietigd als strijdig met de wet, omdat een raadslid, die afgetreden en weder herkozen was, zonder nadere benoeming, zijne betrekking van wethouder liet blijven waarnemen.

Het Weekblad geeft het laatste besluit in zijn geheel, om te doen uitkomen, dat de analoge omstandigheden van het bedoelde raadslid en van Mr. J. A. PHILIPSE, tot eene tegenovergestelde handeling van den Minister, die beide besluiten heeft gecontrasigneerd, geleid hebben.

Art. 88 der Kieswet, dat de aftreding der leden van de Eerste Kamer op den derden maandag van September voorschrijft, is gelijk aan art. 7 der gemeentewet.

Art. 103 der Grondwet schrijft de wijze der leiding van de vereenigde zitting voor door *den Voorzitter der Eerste Kamer*. Mr. PHILIPSE was toen geen lid der Kamer.

Art. 87 der Gemeentewet bepaalt uitdrukkelijk, dat hij die ophoudt lid van den Raad te zijn, tevens ophoudt wethouder te wezen.

Bij het laatste besluit wordt aangenomen, dat het aftreden als raadslid, zelfs bij herkiezing, een tijdelijk verlies van het lidmaatschap van den Raad ten gevolge moet hebben” alsmede, „dat hoewel de verkiezing vóór het tijdstip van aftreding plaats heeft, de gekozene niet kan geacht worden lid van den Raad te zijn, zoolang niet is gebleken, dat de keuze wettig geschied is, en hij de bij de wet bepaalde vereischten bezit” en eindelijk, „dat de wethouders door den Raad *uit zijn midden* worden gekozen.”

De heer PHILIPSE heeft door de aftreding, hoe kort dan ook, opgehouden lid der Kamer te zijn en alvorens *aan hare werkzaamheden* deel te nemen, moesten zijne geloofsbrieven onderzocht worden.

Het Weekblad noemt zulk eene inconsequentie waarlijk treurig.

Buitenland.

ENGELAND.

De woelingen onder de werklieden, die hunnen arbeid gestaakt hebben, houden aan. Te Wigan en te Blackburn hebben botsingen plaats gehad, waarbij verscheiden personen gewond of gedood zijn.

Onze dagbladen betoogen het hoogst nadeelige van zulke woelingen, in de eerste plaats, voor den arbeidersstand zelven. Zij toonen aan, dat belangrijke takken van nijverheid daardoor gevaar kunnen loopen van geheel stil te staan of naar elders verplaatst te worden, daar de eischen der werklieden met der daad onredelijk zijn, en de meesters geene nieuwe hoogere loonen kunnen geven, daar zij buitendien al de zorgen voor groote ondernemingen moeten dragen en de gevaren, daarvan beloopen. Onder anderen redeneert de *Times* krachtig in dien geest.

— Men verneemt, dat de Perzische gezant teruggeroepen is en den 3 reeds vertrekken zou. Welligt staat dit met de Oostersche zaken in verband.

— Men segt, dat de vloot van het Kanaal, die thans te Spithead vereenigd is onder bevel van den admiraal Corry, binnen een paar weken naar Lissabon zal stevenen.

— Aan de Londensche effectenbeurs blijven de koersen rijzende, hetgeen vooral toegeschreven wordt aan de meerdere ruimte van gereed geld en aan de gunstige weersgesteldheid, welke de rijzing der prijzen aan de Londensche graanmarkt gestuit heeft. Ook te Liverpool is dit het geval.

De aanvoer van buitenlandsch graan te Londen heeft in den afgeloopen week vrij wat minder bedragen dan in de voorafgegane; hij bestond in 24,670 quarters graan en 6,696 vaten Amerikaansch meel. Men begint zelfs reeds meer graan uit te voeren.

— In de afgeloopen week zijn uit de haven van Londen zeventien schepen naar Australië vertrokken, metende te zamen 8,044 ton, terwijl de scheepsvracht van Engeland naar Australië, zonder veel verandering, zich over het algemeen wel staande hield. De uitvoer van Londen naar Australië heeft in de afgeloopen week slechts de helft bedragen van hetgeen in de voorafgegane week derwaarts verzonden was. Vele handelshuizen hebben uit Australië berigten ontvangen omtrent den staat der markten aldaar, welke van verdere uitzendingen afschrikken.

— De Dublinsche tentoonstelling van gewrochten van kunst en nijverheid is den 31 October door den lord-luitenant van Ierland plegtig gesloten. Hij dankte den hemel voor het welslagen dezer onderneming en roemde den vaderlandlievende mildheid van den heer Dargan, die ze mogelijk maakte, door de kosten geheel voor zijne rekening te nemen. De verkoop der toegangkaarten heeft echter meer opgebragt, dan men verwachtte, en schijnt grootendeels toereikend te zullen zijn tot dekking der uitgaven. Ook den inzenders tot deze tentoonstelling dankte de Lord-luitenant op treffende wijs.

Door toedoen vooral van den Lord mayor van Londen is eene inschrijving geopend van geldelijke bijdragen tot het oprigten van een standbeeld voor Prins Albert, den gemaal der koningin, op de plek waar de Londensche wereldtentoonstelling gehouden is, die, zoo men weet, vooral door des prinsen bemoeijingen tot stand is gekomen.

— De Engelsche bladen deelen uit officiële bron eene opgave mede van de tegenwoordige sterkte der Britsche vloot. Zij bestaat thans uit 545 oorlogschepen, in aanbouw of beschikbaar of in dienst, van 10 tot 120 stukken elk. Buitendien zijn er 118 schepen die in de havens dienst doen, en 50 gewapende vaartuigen, die langs de kusten tegen de sluikerij waken.

Onder deze schepen zijn 180 gewapende stoombooten, van 200 tot 800 paardenkracht, vele met schroefstoomtuig voorzien en alle naar de beste modellen gebouwd voor werkelijke zeedienst.

Deze verbazende groote zeemagt bezigt in vredestijd 40,000 tot 45,000 volwassen zeelieden, 4000 scheepsjongens en 12,000 mariniers, zullende dit laatste thans tot 15,000 vermeerderd worden. Ook kunnen tot de bemanning der Britsche zeemagt de korpsen gerekend worden van arbeiders aan 's rijks werven, die in den wapenhandel en in de bediening van het geschut geoefend zijn; alsmede de kustwachters van het bestuur der inkomende regten.

— Er is een ontwerp op het tapijt om in het volgende voorjaar twee stoomschepen naar de noordwestelijke doorvaart te zenden. Men heeft berekent, dat de doortogt voor het tweede schip altijd gemakkelijker dan voor het eerste zal vallen; en dat, in ieder geval, de schepelingen meer vertrouwen hebben als er twee schepen eene onderneming van dezen gevaarlijken aard doen, daar bij het verlies van één bodem, het andere schip hun nog tot een toevlugt kan strekken.

FRANKRIJK.

De generaal Baraguay-d'Hiliers zou zich den 4 te Marseille naar Konstantinopel inschepen. Het publiek hechtte eene minder oorlogzuchtige strekking aan zijne zending.

Men verzekert dat de tegenwoordig Engelsche en Oostenrijksche gezanten in Turkije, lord Stratford Redcliffe en de heer v. Prokesch-Osten, evenzeer zouden vervangen worden, ten einde aan de diplomatie eene kracht bij te zetten, welke zij begon te verliezen.

— Men sprake er, volgens een telegraphisch berigt uit Parijs van den 2, van, dat de Fransche gezant in Belgie, de heer F. Barrot, zou zijn teruggeroepen en zich onmiddellijk naar Parijs zou moeten begeven. (Geachte Belgische bladen spreken van dit berigt niet, ofschoon zij tijdingen uit Parijs van den 2 geven.)

— De berigten uit het binnenland gewagen steeds van zekere onrust, bij het hier en daar weder opkomen van de radicale partij. Te Tours moeten op nieuw vele inhechtenisnemingen hebben plaats gehad.

— De maarschalk Narvaez heeft den 1 Nov. Parijs verlaten, om naar Spanje terug te keeren.

De koningin Maria Christina zal den 8 of 9 derwaarts vertrekken.

BELGIE.

De koning en de koninklijke familie worden den 5 te Brussel uit Londen terug verwacht.

DUITSCHLAND.

De Oostenrijksche gezant ter Bondsvergadering, de heer von Prokesch, bevindt zich thans te Berlijn. De dagbladen schrijven die komst toe aan den wensch, dat Pruissen en Oostenrijk gemeenschappelijk aan de Bondsvergadering eene bepaalde verklaring zouden doen omtrent hunne stelling, ten aanzien van het Oostersche vraagstuk. Wat Pruissen betreft, zoo meent de halfofficiële *Zeit*, die overigens dit vermoeden niet geheel ongegrond acht, dat de regering van dat land niet voornemens is, zich op eenigerlei wijze uit hare tegenwoordige stelling te laten brengen, waarin zij volmaakt vrij en onafhankelijk is.

— In een berigt uit Stuttgardt komt voor, dat men eerstdaags een bezoek des hertogs van Brabant aldaar verwacht.

TURKIJE.

Er zijn geene nadere stellige berigten van het tooneel der gebeurtenissen. De brieven en dagbladen uit Londen en Parijs zijn, ondanks alle tijdingen uit het Oosten, in zooverre nog van vredelievenden aard, dat de uitzigten op de hervatting van nieuwe onderhandelingen geopend zijn.

Men spreekt van niet minder dan van drie nota's, welke ontworpen zoude zijn; hetgeen echter door diepei doordenkenden niet als een gunstig verschijnsel wordt aangemerkt, daar de menigte ontwerpen van schikking ligtelijk de schikking geheel zou kunnen doen achterwege blijven. Wat den geest dier drie nota's aangaat, die zou echter op hetzelfde neder komen te weten: de zucht om botsingen te verhoeden, welke de rust der wereld in gevaar zouden kunnen brengen.

Het is die zucht, bij de meeste kabinetten blijkbaar, welke nog het vertrouwen inboezemt, dat geen algemeene oorlog uit de zaken van het Oosten zal geboren worden, en dat men nog in staat zal zijn, den strijd tusschen de Russen en Turken zelve spoedig te beteugelen. Zelfs de Keizer van Rusland zou, meer dan ooit, vredelievende gevoelens aan den dag leggen; en het zou vooral het Engelsche ministerie zijn, dat den oorlog tot het uiterste zou willen vermijden.

Sommige Engelsche bladen, waaronder die, welke meer lord Palmerston's staatkundige inzigten volgen, zijn echter nog zoo gerust niet bij dit alles, en meenen, dat de staatkunde van Rusland zeer wel kan medebrengen, om zich thans uiterst vredelievend te toonen, om tijd te winnen ten einde zich in de Vorstendommen op beteren voet te stellen en versterkingen te doen aanrukken, zoodat wanneer de Turken zich te verre gewaagd hebben hun een gevoeligen slag kan worden toegebragt. Dit is zelfs het oordeel van het Ministerieel-blad, de *Times*, welke der een heviger toon tegen Rusland aanslaat, het van heerschzucht beschuldigt, waaraan al de moeijelijkheden van het oogenblik zijn te wijten. Intusschen zegt het blad, dat, hoe de zaken ook loopen, Engeland en Frankrijk zich zullen verpligt rekenen, Turkije te blijven beschermen, in het belang van Europa in het algemeen.

De *Times* zegt onder anderen:

„Er is geen reden, om te twijfelen aan de waarheid van het berigt, dat den 27 October, 3000 man Turksche infanterie en 2400 man ruiterij den Donau overgetrokken zijn en Kalefat bezet hebben, en dat bij het afzenden van dit berigt eene talrijke krijgsmagt nog bezig was in vaartuigen over de rivier te trekken. De Russische troepen trokken te zamen op het aangevallen punt, en men verwachtte, dat den 28 October eene botsing zou plaats grijpen.

„Zoo is er dan voor het oogenblik een einde aan nota's en diplomatieke conferentiën; de kampende partijen hebben zelve de zaak in handen genomen, en voor de getuigen van de worsteling blijft voorshands niet anders te doen over, dan toe te zien en den loop der oorlogskans af te wachten. De zoo dikwerf aangekondigde verzoening is mislukt, en in spijt onzer welgemeende pogingen zal de eerste beslissing op het slagveld gegeven worden.

„Het is overbodig, de bewegingen van Omer-Pacha uit een krijgskundig oogpunt te berispen; hij is waarschijnlijk zijns ondanks medegesleept door den dweependen strijdlust zijner troepen; maar de omstandigheden, waaronder hij den strijd aanvangt, zijn allen in zijn nadeel.

„Wanneer de woeste drift der strijdende scharen eenigzins geboet is, dan zal het welligt mogelijk zijn wederom de stem van regtvaardigheid en menschelijkheid te doen hooren.

„Hoe ook de strijd uitvalle, de pligt der Westersche mogendheden blijft dezelfde, namelijk te beletten, dat Turkije door Rusland ingezwolgen worde.

„Ongetwijfeld zal het niet aan pogingen ontbreken, om aan dezen oorlogsbrand het vuur van burgertwist in Europa te ontsteken. Wij wenschen innigelijk en hopen dat deze pogingen mislukken, en dat de uitgebroken brand door de diplomatie worde uitgebluscht voor dat het gansche vasteland in vlam sta.”

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

De Regering heeft thans geantwoord op het Voorloopig Verslag van het onderzoek in de Afdeelingen der Kamer

Kamer omtrent het wets-ontwerp tot bekrachtiging der met de Nederlandsche Handel-maatschappij, onder dagteekening van 21/22 Julij 1853, gesloten overeenkomst. De hoofdinhoud van dit antwoord luidt als volgt:

De Regering is het volkomen eens met de groote meerderheid der leden, dat het bestaande stelsel, om de O. I. gouvern. producten, door tusschenkomst der N. H. maatschappij, met nationale schepen herwaarts te doen overvoeren en op onze markt in openbare veiling te gelde te maken, allergunstigste resultaten heeft opgeleverd, zoowel voor 's Rijks schatkist als voor den handel, de scheepvaart en de nijverheid van het moederland. Zij stemt eveneens toe dat het aanbrengen van verbeteringen niet behoort te worden uitgesloten, en dat overal, waar zich misbruiken met het cultuurstelsel verbonden hebben, die misbruiken krachtdadig behooren te worden tegengegaan. Zij kan daarbij met gerustheid de verzekering voegen, dat aan het tegengaan van misbruiken, waar die ter harer kennis komen, behoorlijk de hand wordt gehouden.

Op de gedane vraag waarom men zich op nieuw voor vijf jaren verbonden heeft tot eene verpligte consignatie der producten naar Nederland, en waarom zij de schuld van tien millioen gulden aan de N. H. maatschappij niet heeft afgelost, antwoordt de Regering, dat zij het in het wederzijdsche belang van den Staat en van den handel, de scheepvaart en de nijverheid van het moederland heeft geacht, de realisatie der gouvern. producten in Nederland, behoudens de uitzonderende hevoegdheid in art. 1 der overeenkomst omschreven, voor een tijdvak van vijf jaren te bestendigen, en dat eene aflossing der bedoelde tien millioen, na de daarop bedongen rentevermindering, thans niet in het belang des Rijks zou zijn.

De door sommigen als wenschelijk verklaarde bevoegdheid der Regering, om, terwijl de hoofdmarkt onzer O. I. producten hier te lande blijft, zoodanig gedeelte dier producten in Indie zelf te verkoopen, als met het oog op de omstandigheden raadzaam is, meent zij zich genoegzaam te hebben voorbehouden door de bepaling in art. 1 der overeenkomst, opgenomen. Bij de toenemende hoeveelheid particuliere producten in Nederlandsch Indie aan de markt komende, is het maximum van 350/m pikols, in art. 1 gestipuleerd, der Regering voorgekomen allezins voldoende te zijn ter bereiking van het doel, waarmede dat voorbehoud is bedongen. Overigens was eene geheel nieuwe overeenkomst, waardoor zulke aanzienlijke besparingen voor den Staat zijn verkregen, niet denkbaar, zonder bepaalde omschrijving der voorwaarden, waarop ze voor een zeker en vastgesteld tijdvak wordt aangegaan.

De wenschelijkheid eener regelmatige aanvulling van het tekort der Indische begrooting, wordt door de Regering niet alleen beaamd, doch maakt het voor haar ook ten pligt om, naar mate de loop der gebeurtenissen dit vordert, bedacht te blijven op voldoende middelen om in dat tekort steeds naar behooren te kunnen voorzien. De bevoegdheid tot verkoop van eene bepaalde hoeveelheid gouvern.-producten in Nederlandsch Indie zal ongetwijfeld daartoe medewerken, en wanneer langs dien weg de middelen tot plaatselijke voorziening in de behoefte der Indische kas met goed gevolg kunnen worden vermeerderd, zal de afzet van die beperkte hoeveelheid producten geen nadeel aan de nijverheid van het moederland berokkenen maar integendeel een nieuwen waarborg opleveren voor den geregelden toevoer der overige, voor de Nederlandsche markt bestemde producten. Immers zal ieder beseffen van hoeveel gewigt het [illegible] consignatie-stelsel moet worden geacht om de regelmatige [illegible] der aan het Gouvernement geleverd wordende producten in Indie voor stagnatie te behoeden; en de ondervinding [illegible] zeer onlangs geleerd, hoe toevallige gebeurtenissen of [illegible] van omstandigheden plotseling — hoezeer, naar [illegible] vertrouwen, tijdelijk — eene bron kunnen opdroogen, welke gedurende ettelijke jaren zoo mild had gevloeid, dat de Indische dienst daardoor in groote mate verzekerd was.

De reden waarom het in de vervallen overeenkomst van 15/18 Februarij 1853 bepaalde maximum van 150,000 pikols koffij bij de tegenwoordige overeenkomst met 50,000 pikols is vermeerderd, heeft de Regering opgegeven in de Memorie van Toelichting; zij meent te kunnen volstaan met daarnaar te verwijzen.

Men keurt het af, dat terwijl nu reeds zulk eene groote hoeveelheid suiker in Indie ter beschikking van den particulieren handel blijft, nog daarenboven 150,000 pikols gouvernements-suiker aldaar zullen kunnen worden verkocht. De Regering meent hierop te moeten aanmerken, dat indien de particuliere suiker in Indie geenen gereeden aftrek vindt, dit met de eventueel te verkoopen gouvernements-suiker evenzeer het geval zal zijn, en vermits die eventuele verkoop, om de reeds medegedeelde redenen, met de regelmatige voorziening der Indische kas in zulk een naauw verband staat, schijnt de beoogde maatregel die afkeuring niet te verdienen. De Regering kan voorts niet toegeven, dat de uitdrukkelijke vermelding der bevoegdheid, om na 1 Januarij 1860 alle Indische producten zonder onderscheid in Indie te verkoopen, strijdig zou zijn met hare verklaring, dat zij een verkoop van producten in Indie op uitgebreide schaal onder de tegenwoordige omstandigheden niet als wenschelijk beschouwt, en dat het stelsel van consignatie en te-gelde-making in het moederland nog met klem door haar wordt voorgestaan. In het contract van 2/3 Julij 1849 bevindt zich eene bepaling van gelijken aard; eene vervroegde geheele aflossing van schuld verzekert ook volgens dat contract aan de Regering de bevoegdheid, om na 31 December 1854 de producten in Indie te verkoopen. Die termijn is nu verlengd, de redactie is meer duidelijk, doch aan de zaak ten principale is, wat het ook in 1849 gestipuleerde beginsel betreft, niets veranderd. De geopenbaarde vrees, dat de Regering eenmaal, wijkende voor velerlei aandrang, maatregelen mogt verordenen, die »voor de nationale welvaart verderfelijk zouden zijn,» is niet overeen te brengen met het vertrouwen, waarop de Regering vermeent aanspraak te mogen maken, en zonder hetwelk de behandeling der publieke zaak onmogelijk zou worden. De Regering ziet eindelijk niet in, op welken grond de hier bedoelde bepaling meer onzekerheid zou doen ontstaan voor het voortdurend bestaan van het cultuurstelsel, dan de bepaling van gelijken aard, welke te vinden is in de nog bestaande overeenkomst van 2/3 Julij 1849, en voor de veronderstelling, dat indien de onderwerpelijke bepaling niet in de tegenwoordige overeenkomst ware opgenomen, nog voordeeliger voorwaarden waren te bedingen geweest, worden ook geene gronden bijgebragt; weshalve zij meent hieromtrent in geen verdere beschouwingen te moeten treden.

Het uitdrukken in art. 1 der overeenkomst van de bedoeling, om in het maximum van 300,000 pikols alleen koffij der buitenbezittingen te begrijpen, en zulks met het oog op het wezenlijk belang dat de Java-koffij voortdurend in ééne hand bleef, zou geene verandering hebben gebragt in de algemeen bekende daadzaak, dat eene niet onaanzienlijke hoeveelheid Java-koffij wordt voortgebragt, die aan particulieren toebehoort en nimmer begrepen is onder de massale verkoopingen van gouvernements-koffij.

Om aan het in deze paragraaph geuit verlangen te gemoet te komen, en niettegenstaande de Memorie van Toelichting zulks reeds uitdrukte, wil de Regering gaarne bij deze gelegenheid de verzekering geven, dat onder de in art. 1 vermelde koffij voornamelijk bedoeld is de Padang-koffij. Wanneer de omstandigheden mogten vorderen, dat ook andere gouvernements-koffij in Indie wierd verkocht, zal daartoe eenig en alleen de Menado-koffij in aanmerking komen; wordende dan ook volkomen de wenschelijkheid beaamd om de Java-koffij (voor zooveel die aan het Gouvernement behoort) te doen overbrengen naar de Nederlandsche markt, waar dezelve tot nog toe met zulk een goeden uitslag wordt te gelde gemaakt. — Omtrent de in art. 2 van het contract omschreven bevoegdheid tot verkoop van alle producten in Indie na 1 Januarij 1860 wordt alleen opgemerkt, dat die verkoop in zulk een naauw verband staat met de aflossing der 10 millioen, bedoeld in art. 3, dat *zonder die aflossing* de door een gedeelte der leden gevreesde loslating van het tegenwoordige beginsel niet wel denkbaar is, en vermits de beschikking over de gelden, eventueel tot die aflossing benoodigd, eigenaardig met medewerking der wetgevende magt moet plaats vinden, wordt hierdoor van zelf de waarborg geleverd, welken die leden verlangen. Eene wijziging der gesloten overeenkomst is niet uitvoerbaar, en zou ook den zamenhang van het over en weder bedongene verbreken.

Vermits de Nederlandsche Handelmaatschappij verklaard heeft niet te kunnen treden in eene splitsing tusschen het del credere en het commissieloon, en zulks op grond dat daarvan geen quaestie is in het contract van 2/3 Julij 1849, 't welk dit punt nu eenmaal op den tegenwoordigen voet heeft geregeld, zoo heeft de Regering gemeend, na zulk eene bepaalde verklaring die zaak niet verder te kunnen aandringen.

Hetgeen door de Commissie van Rapporteurs wordt bedoeld met «sommige producten», ziet waarschijnlijk op het tin en de specerijen, waarvan de koopprijs volgens de veilconditien uitsluitend geschiedt à contant, bij de ontvangst, waarvoor echter een termijn is gelaten en wel van drie maanden voor het tin en van 45 dagen voor de specerijen, zonder dat die producten, even als voor de *koffij*, *suiker* en andere, de keus wordt gelaten tusschen contante betaling bij de aflevering en de afgifte van wissels of promessen op drie maanden.

De veilconditien der Maatschappij en die van particulieren zijn verschillend in de termijnen van ontvangst, bij laatstgemelden [illegible] korter, omdat hunne veilingen aanmerkelijk kleiner zijn. Dikwijls wordt onder particulieren geen termijn van ontvangst vooraf bepaald, maar geschiedt dit bij onderlinge overeenkomst. Het is echter gebruikelijk, dat kooper en verkooper alle mogelijke faciliteiten verleenen. Bij eenigzins uitgebreide particuliere veilingen wordt intusschen meestal verkocht op *Handelmaatschappij-conditien*, omdat daardoor de mededinging van de koopers grootelijks wordt bevorderd, ten voordeele van den verkooper.

Door de Handelmaatschappij worden niet alleen verrigt alle werkzaamheden, verbonden aan de uitbetaling van landspensioenen en verloftractementen, maar ook wegens de pensioenen uit de Oost-Indische weduwen- en weezenfondsen en de delegatien der ambtenaren. Eene overbrenging van dit een en ander bij het Departement van Kolonien zou natuurlijk ten gevolge moeten hebben eene uitbreiding van personeel, en vermits de belooning, door de Maatschappij genoten, voor een evenredig bedrag wordt gedragen door de bedoelde fondsen en delegantenn, zoo meent de Regering, dat er geene voldoende aanleiding bestaat om in den bestaanden geregelden gang dezer zaak verandering te brengen.

Voor het verwijt, dat het antwoord der Regering met opzigt tot de van haar gevraagde aansporing der Maatschappij tot meerdere industriële werkzaamheid, ontwijkend zou zijn, bestaat naar hare meening geen grond. Eene zoodanige aansporing kan niet geacht worden tot de bemoeijing van het Departement van Kolonien te behooren. Overigens gelooft de Regering dat de Maatschappij die aansporing niet behoeft, en dat hare aandacht op deze aangelegenheid gevestigd is en blijft.

Over 1852 is aan de Maatschappij betaald wegens commissie à 2½ percent ƒ1,566,373.44. Provisie aan de factorij ƒ148,000.00. Renten van ƒ10,000,000, ƒ400,000.00. Te zamen ƒ2,114,373.44. Volgens de grondslagen der nieuwe overeenkomst zou dit hebben bedragen, over 1854: Commissie à 2½ percent ƒ1,281,578.26. Provisie aan de factorij ƒ140,000. Renten ƒ350,000.00. Te zamen ƒ1,771,578.26. Na 1854: Commissie à 2 percent ƒ1,139,180.67. Provisie aan de factorij ƒ140,000.00. Renten ƒ350,000.00. Te zamen ƒ1,629,180.67. *Voordeelig verschil*: over 1854, ƒ342,795.18; na 1854, ƒ485,192.77.

'*s Gravenhage*, 4 November.

Z. M. heeft aan H. D. adjudant in buitengewone dienst den luitenant generaal kommandant van het leger in Nederlandsch Indie, jhr. F. V. A. ridder de Stuers, vergunning verleend tot het het aannemen en dragen van het versiersel van kommandeur der orde van het Legioen van Eer, hem geschonken door Z. M. den Keizer der Franschen.

—

Z. M. heeft aan J. T. Bauer, gewezen griffier bij het kantongeregt te Zwolle, een pensioen verleend van ƒ601 's jaars.

—

Z. M. heeft het vice presidium der commissie van administratie over het burgerlijk en militaire huis van verzekering te Maastricht opgedragen aan den heer mr U. W. E. Cazius, lid der commissie, en tot lid der derzelve commissie benoemd den heer Victor Emilius Nierstrasz, notaris en lid van den gemeenteraad der stad Maastricht.

—

Z. M. heeft benoemd tot advocaat-generaal bij het provinciaal geregtshof in Limburg, mr. M. H. Batta, thans substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Maastricht.

—

Z. M. heeft benoemd: tot plaatsvervangend kantonregter te Elst, mr. H. W. Tromp, advocaat aldaar; tot griffier bij het kantongeregt te Zwolle, mr. C. baron Bentinck, thans griffier bij het kantongeregt te Goor; tot griffier bij het provinciaal geregtshof in Groningen, mr. E. T. de Jongh, thans substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Winschoten; tot officier bij de arrondissements-regtbank te Middelburg, jhr. mr. A. W. Snouck Hurgronje, thans substituut-officier bij dezelve regtbank; en in deszelfs plaats tot substituut officier mr. P. Hofstede van Son, advocaat te Middelburg.

—

Het Pruissische telegraafkantoor te Elbing is, langs de Duitsche en Belgische lijnen, en het vroeger aangekondigde kantoor te Bologna in den Kerkelijken Staat, thans mede langs de Belgische lijnen, met de kantoren van den Rijkstelegraaf in verbinding gesteld. Voor een enkelvoudig berigt, langs de Belgische lijnen verzonden, wordt betaald; te Dordrecht, 's Gravenhage en Rotterdam, naar Bologna ƒ13,20 naar Elbing ƒ10,80 te Amsterdam, Arnhem, en Utrecht ƒ14,40 en ƒ12,00.

In het kiesdistrict Haarlem is tot lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal gekozen: Mr. J. Heemskerk Bzn., met 509 stemmen. De Heer van Berkel bekwam 287 stemmen.

---

* Gisteren middag hebben de leden van het gilde van het *groot St. Hubert*, in het *Hotel de l' Europe* zich aan eenen gemeenschappelijken maaltijd vereenigd, die door de tegenwoordigheid van Z. K. H. prins Frederik werd vereerd.

---

* De heer Burgemeester heeft aan de algemeene armen-vergadering alhier, ter uitreiking aan de armen, doen toekomen de som van ƒ160, zijnde de opbrengst, na aftrek der kosten, van de door den heer C. Kruseman gehouden tentoonstelling van zijne schilderij, voorstellende: *het bezoek des Heeren bij Martha en Maria*.

De algemeene secretaris van de algemeene maatschappij tot bevordering van kunsten en nijverheid, te LONDEN gevestigd, de graaf van Briele, heeft hij een vleijend schrijven van 25 Oct. ll., namens den president dier nuttige en veelomvattende vereeniging, Z. E. prins Rohan Rohan en Soubise, Hertog van Ventadour, Amville en Montbason, aan den heer mr. W. de Sitter, te Groningen, het honorair vice president van die maatschappij aangeboden.

Gedurende de maand October zijn over den Hollandschen spoorweg vervoerd 69.975 reizigers, waarvan ontvangen is ƒ65.029; aan goederen is ontvangen ƒ12.366, te zamen ƒ77.395 en in de 10 eerste maanden van dit jaar ƒ911.494.

In Oct. zijn over den Rijn-spoorweg vervoerd 30.846 personen, waarvan ontvangen is ƒ39.574; voor goederen is ontvangen eene som van ƒ12.524; te zamen ƒ52.098.

UTRECHT, 3 Nov.

In de zitting der Prov. Staten van heden, is o. a. beraadslaagd over het verslag der commissie, belast met het onderzoek der voorstellen betrekkelijk het ontworpen reglement tot vereeniging der landen tusschen de Lek en de Merwede tot één hoogheemraadschap, en van welk rapport de conclusie strekt om Ged. Staten uit te noodigen, om voor de genoemde landen twee afzonderlijke reglementen te ontwerpen, één voor den *Alblasserwaard* met *Arkel beneden de Zouwe*, en een voor de *vijf Heerenlanden*.

Bij deze beraadslaging kwam hoofdzakelijk ter sprake de vraag over het meerder of minder wenschelijke om beide genoemde waterschappen tot één te vereenigen, of wel om die elk onder een afzonderlijk beheer te houden, en, ook in verband hiermede, [illegible] regeling van het onderhoud der werken, meer bepaald in hoeverre er ten aanzien dier werken zou [illegible] worden een ge-

[illegible] belang te bestaan. Na langdurige discussie, waarbij het woord hadden gevoerd de heeren [illegible], van Zegwaard, Conrad, van Bylandt, van Dorsser, van Aken, Hein, Cambier en de voorzitter, is overeenkomstig de conclusie van het rapport de commissie besloten.

* Gisteren avond heeft in tegenwoordigheid van een groot aantal leden en begunstigers de eerste openlijke wintervergadering plaats gehad van de Vereeniging tot afschaffing van sterken drank in Nederland, waarbij het voorzitterschap werd waargenomen door den heer S. A. van Hoogstraten, die in eene korte voorafspraak te kennen gaf dat hij lang geaarzeld had, de betrekking van voorzitter te aanvaarden, doch rekende op de medewerking van het bestuur alsook op dat van heeren commissarissen, die de zaak zoo zeer kennen. Hij wenschte de nieuw benoemde leden van het Bestuur geluk met hunne optreding, te meer verblijdend was dit, daar zich een officier van het leger die keuze mede had laten welgevallen. Hierna werd door den heer J. E. Erdman eene belangwekkende rede uitgesproken tot onderwerp hebbende, de woning in betrekking tot het huisselijk geluk, en daarbij bijzonder wees hij op het schadelijke hiervoor van het doorbrengen der avonden in kroegen en tapperijen, waardoor de huisselijke genoegens verstoord en de zuur verdiende penningen aan den verderfelijken sterken drank besteed worden. De spreker toonde het aan, hoe opvoeding en middelen van bestaan daardoor leden, en hoe dit eene gereede bron werd van armoede en ellende. Het was daarom, dat hij de nog niet toegetredenen aanspoorde, om van den verderfelijken drank afstand te doen.

Door den voorzitter werd den spreker dank gezegd voor de treffende en voor en tot het volk gehoudene lezing, waarna door den heer secretaris mededeeling werd gedaan van een 30tal nieuwe leden. De voorzitter besloot deze vergadering met te kennengeving, onder anderen, van den wensch, dat de aanzienlijke in dezen tot voorbeeld van den mindergegoede mogt strekken en tot de vereeniging tot afschaffing mogt toetreden.

Aan het bureau van den [illegible] terdam zijn, [illegible] maand, aangegeven: geboren 2[illegible], overleden 385, levenlooze kinderen 17, gehuwd 59 paren, terwijl 3 echtscheidingen hebben plaats gehad.

In het cholera-hospitaal te Amsterdam zijn op 3 Nov. ingekomen *geene* lijders, hersteld *geene*, overleden *geene*, blijven in behandeling 19.

Buiten het hospitaal zijn bij de centrale cholera-commissie op 2 Nov. aangegeven 10 lijders, overleden 6.

De gemeenteraad van Amsterdam, die zich met de beraadslaging over de gemeente-begrooting bezig houdt, heeft met 26 tegen 7 stemmen het voorstel van den heer Brons aangenomen, om den post: vestigings-, vervangings- en transport-kosten in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid, voor bedelaars, *f* 62,410 weg te laten.

[illegible] eergisteren in het *Odéon* gehoudene vergadering [illegible] doel hebbende het daarstellen eener naamlooze [illegible] tot het oprigten en in werking brengen [illegible] wolspinnerij, te Amsterdam, heeft [illegible] Cannenburg de zaak in eene belang[illegible] daaromtrent verdere inlichtingen [illegible] voor een vrij groot getal aandeelen [illegible]

De twee eerste winterzalmen zijn den 31 Oct. jl. te Krimpen a/d. Lek ter markt gebragt, en bij afslag tot ongeveer *f* 1.70 per ½ Ned. pond verkocht.

De Staten van de provincie Friesland, hebben op 2 Nov. in hunne te Leeuwarden gehouden bijeenkomst, tot lid van het collegie van Ged. Staten benoemd, ter vervanging van Jhr. Mr. P. B. J. Vegelin van Claerbergen, die bedankt heeft, Jhr. Mr. C. L. van Beyma, [illegible] te Dronrijp, met 23 stemmen, bij herstemming tegen den heer Mr. M. van Heloma, op wien [illegible] waren uitgebragt. Een blanco briefje was [illegible] gevonden.

Men [illegible], dat aldaar op 27 Oct. in eenen druk [illegible], bij gelegenheid der gehoudene paarden[illegible] vele vreemdelingen in de stad waren, is [illegible] valsche gulden met het beeld van Z. M. [illegible] 1840; de afdruksels van kruis en munt zijn [illegible]; doch het handschrift (God zij met ons) [illegible]; het stuk is van lood en tin, dus blaauw [illegible] tusschen de vingers, geen klank en [illegible] en dik als echte gulden, veel ligter, [illegible] opletttendheid niet ligtelijk kan bedrogen worden.

*** Men deelt ons uit ZUTPHEN van den 3 Nov. het volgende mede.

De op heden alhier gehoudene derde najaars-veemarkt werd door vele vreemde kooplieden bezocht. — Er was ook een groot getal hoornvee aangevoerd, bedragende zulks ongeveer 700 stuks, waaronder veel zwaar vee. De handel was vrij levendig en het beste vee werd al spoedig tot goede prijzen verkocht. — Men berekent den prijs die algemeen is besteed geworden op 17 tot 20 cents de 5 ons.

— Niettegenstaande den weder gemonteerden prijs der granen, hebben de aardappelen eene daling van 50 tot 75 cents per mud ondergaan, geldende dezelve alsnu van *f* 2.50 tot *f* 3.00 en zulks op het berigt, dat groote partijen van dat artikel in Holland zijn aangebragt.

De oogst van deze aardvrucht is overigens in deze streken niet bijzonder medegevallen. Waar men anders gewoon was 5 mudd. van 1 schepel lands te rooijen, heeft men nu, door elkander, niet meer dan 3 mudden geoogst.

Door Zr. Ms. zaakgelastigde bij het hof van Hannover is medegedeeld eene bekendmaking van de Hanoversche regering, waarbij de [illegible] bepaalde termijn der opheffing der regten op den invoer van de daarbij omschreven levensmiddelen wordt verlengd tot aan het einde van de maand September 1854.

Volgens eene van Zr. Ms. consul-generaal te Bergen, in Noorwegen, ontvangene mededeeling, neemt de uitvoer van Noorwegen naar Nederland toe, doch bestaat er reden om te vermoeden dat de invoer uit Nederland in Noorwegen zal verminderen, aangezien er reeds voor eenigen tijd eene geregelde stoomvaart op Hamburg is tot stand gebragt, waarmede vele goederen uit Hamburg en Altona voor Noorwegen worden aangebragt. De handel in traan en visch is dit jaar even als in vorige jaren geweest; de prijzen van de bruine traan zijn op de hoogte van die van 1852 gebleven, maar de rondvisch wordt tegen lagere prijzen verkocht. De houthandel is dit jaar, ten gevolge der hoogere prijzen in bijna alle landen van Europa, zeer voordeelig voor Noorwegen, ook de vrachtvaart geeft goede rekening. De graanoogst is dit jaar vrij goed [illegible] aardappelen verwacht [illegible] doch en de hoeveelheid is goed; de aardappelenziekte vertoont zich hier en daar slechts in een geringen graad. Rogge en tarwe, waarvan de opbrengst in Noorwegen onbeduidend is, is hoog in prijs, doch hiervan zijn de nadeelige gevolgen minder te duchten, aangezien de landbouwer over het algemeen overvloed heeft van gerst en haver, welke als levensmiddel verbruikt worden.

De inkomende regten der tarwe bedragen per last *f* 35, rogge 12, gerst 8,

Het Prov. geregtshof in Noordbrabant heeft ll. Dingsdag uitspraak gedaan in de zaak van zekeren Coppelaars, beschuldigd van drie brandstichtingen in de gemeente Lithoijen. Bij de behandeling dier zaak verzocht de verdediger Mr. J. Sassen vóór den aanvang van het getuigenverhoor, dat het Hof een onderzoek door deskundigen zoude bevelen naar den zielstoestand des beschuldigde, als blijkende het, dat hij aan eene of andere zielsziekte konde onderhevig zijn: 1°. uit de misdaden zelve die zonder motief altijd op hetzelfde tijdstip van het jaar op hetzelfde uur van den dag gepleegd werden; 2°. uit den persoon des beschuldigde. Het Hof weigerde dat verzoek; de zaak werd behandeld, de proc. gen. eischte de toepassing der doodstraf; de verdediger concludeerde ten eerste tot vrijspraak als staande de bekentenis op zich zelve, en beweerde in de tweede plaats [illegible] misdaden hem niet konden [illegible] was. Het Hof [illegible] den besch. vrij van de twee eerste misdaden; verklaarde hem schuldig aan de derde, maar, alvorens tot principale regt te doen, heeft het Hof alsnog bevolen een onderzoek van deskundigen over den toestand des beschuldigde, wat aangaat zijne verstandelijke vermogens. (*Weekbl. v. h. Regt.*)

Men leest in *de Tijd* het volgende: »Men meldt ons van eene geachte zijde:

»Dezer dagen is in de R. K. kerk te Medemblik een orgel voltooid, hetwelk reeds op de tentoonstelling van kunsten en nijverheid te Alkmaar de algemeene belangstelling had getrokken. Prees het toen reeds deszelfs maker, thans, na de geheele afwerking wordt het andermaal volkomen bevestigd, dat de heer IJpma een meester in zijn vak is. Behalve kracht en lieflijkheid van toon, geheel eigenaardig en gemakkelijk werkende mechaniek, bezitten de constructien van den heer IJpma ook nog de onmiskenbare verdiensten van juiste overeenkomst met de plaats der stelling, zoodat zijne producten een treffend geheel uitmaken. De grondstemmen, welke aan dit orgel ontbraken, zijn er aangebragt door middel van een vrij pedaal en wel op eene wijze, dat dit gedeelte, onder het schoonste van het werk moet worden gerangschikt. In één woord, het geheel draagt doorslaande blijken van diepe kennis en grondige wetenschap gepaard met een zuiveren en verheven smaak in den orgelbouw.«

Laatste Berigten.

KONSTANTINOPEL, Maandag 24 Oct. De Britsche en Fransche vloten zijn binnen de Dardanellen bij Campsche. De Russische beambten hebben zich naar Odessa ingescheept. De onderdanen van Rusland zijn gesteld onder bescherming van den Oostenr. gezant. Aan Omer Pacha is bevel gezonden om alle botsing te vermijden. Fransche en Engelsche officieren hebben zich tot dienstneming bij het Turksche leger aangemeld. Het Russische consulaat te Smirna is naar Athene overgebragt. Over het algemeen is het vooruitzigt vredelievend.

Z. M. heeft benoemd tot [illegible] te Sommelsdijk [illegible]

Z. M. heeft benoemd tot secretaris-generaal bij het Departement van Justitie, mr. C. C. E. d'Engelbronner, thans referendaris, en tot referendaris bij hetzelfde Depart., J. A. van Iterson, thans hoofdcommies.

Z. M. heeft eervol emeritaat met pensioen verleend aan de navolgende predikanten, als: H. F. Timmers Verhoeven, pred. bij de Nederd. Herv. gemeente te 's Gravenhage, ingaande den 1 Jan. 1854; J. van der Sluis Johz., predikant bij de Hervormde gemeente te Schagen, ingaande den 1sten Januarij 1854; A. B. Hagen, predikant bij de Hervormde gemeente te Heinkenszand, ingaande den 1sten Januarij 1854; J. M. le Coultre, predikant bij de Hervormde gemeente te Blokzijl, ingaande den 1sten April 1854; A. Ho. Mein, predikant bij de Hervormde gemeente te Heemse, ingaande den 1 Januarij 1854; K. Heringa, pred. bij de Herv. [illegible], ingaande 1 Jan. 1854; J. J. Damsté, predikant bij [illegible] te Uithuistermeden, ingaande den 1 Nov. 1853; A. C. van Eldik Thieme, predikant bij de Ned. Herv. gemeente te Groningen, ingaande den 1 Jan. 1854.

Prijs-Courant der Effecten.

[illegible] November 1853.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	61⅜ 11/16			
Dito Certificat.	3	74¼	*Hope* 1798/1816	5	104
Dito Dito	4	92⅝ 13/16 15/16	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1833	5	96
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	
België.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten.	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild*	2½		Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatiën	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	21¼ 5/16	Obligatiën	4	82¼ [illegible]
Dito Buitenl.	3	44¼ 7/16	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. a/m.	3	40¼ ⅜			
Bew. Sp. Com.		5 3/16 ¼	Metalliek	[illegible]	[illegible] 77
Amort. Schuld.		4 13/16 ⅞	Dito [illegible]		90⅛ ¼
Portugal.			[illegible]	5	90⅛ ¼
Londen nieuwe.	5	37¼ [illegible]	[illegible]	2½	29¼ ½
Dito uitgest	4	[illegible]	Dito 1851/1852	2½	89¼ ½

Braz. [illegible] 500 5 pct. 95⅝; Philad., Bankactien [illegible] te Londen, 3 pct. 24⅞, 5; dito Onb. [illegible] te Londen p. s. 100 2½ pct. 19[illegible]; [illegible] 8 1/16; Venez. 3½ pct. 32¼; dito Uitg. 1 pct. 70¾, 71, 70¾.

Over het geheel was onze fondsenmarkt [illegible] de handel zoo in binnenl. als buitenl. [illegible] waardig belang; alleenlijk waren in Portug[illegible]sche eenige verkoopers, die de prijs van de [illegible] en van de laatste circa ⅛ deden terug gaan.

FRANKFORT, Donderdag 3 Nov. 5 pct. Metal. 79; Bankactien 1315; 1 pct. Spanje 21⅜; dito 3 pct. 40; wissel op Weenen 104.

De beurs algemeen williger, inzonderheid ten opzigte der binnenlandsche Spaansche.

LONDEN, Donderdag 3 November. Consols op tijd 94[illegible]; Mexico nieuwe 3 pct. 26⅛; Grec. Uitg. 8; Ecuador 5[illegible]; Spanje 1 pct. 21⅛; dito Certificaten 5; Rusl. 4½ pct. 9[illegible]; dito 5 pct. 113.

PARIJS, Donderdag 3 November. Fr. 4½ pct. op t. 99.[illegible]; dito 3 pct. op t. 74.10; Spanje binn. 3 pct. 40¼; dito pct. 21⅛; N. Metall. 5 pct. [illegible]; Piemont 94.

WEENEN, Donderdag 3 November. N. Metall. 91[illegible]; Lott. [illegible] 1054; Bankactien 1287; Lomb. 5 pct. [illegible]; Los v. [illegible] 250, 138¼; Wissel Lond. 11.10; [illegible] Zilver 13[illegible]

Bij JOH. NOMAN EN ZOON, te [illegible]